

A magyar fejlesztőket nem nagyon érdekli, mire és miként használják a mesterséges intelligenciát

Technooptimizmus és a társadalmi, etikai felelősség hátrítása, a szolidaritás hiánya jellemzi a magyar MI-szakembereket egy corvinusos kutatás szerint.

Hogyan látják a magyar MI-specialisták a munka jövőjét és ebben a saját szerepüket, valamint mennyire jelentkezik etikai és társadalmi szempontok gondolkodásukban? Horváth Ágnes és Vicsek Lilla ezeket a kérdéseket vizsgálták, amelynek megválaszolásához 20 félig strukturált interjút készült magyar szakemberekkel 2021-ben, tehát még a 2023-as generatív MI-“őrület” előtt. A Budapesti Corvinus Egyetem tanulmánya az eredményekről szeptemberben jelent meg a Science, Technology and Society folyóiratban.

A megkérdezettek beszámolóit technooptimizmus jellemezte: szerintük a jövőben sokan újfajta kreatív, önmegvalósító munkakörökben dolgozhatnak majd, jelentős társadalmi feszültségek nélkül. Az interjúk alapján elterjedt az a nézet a körökben, hogy a technológia értéksemleges eszköz, amelynek főként pozitív társadalmi hatásai vannak. Egy példa a válaszokból az optimista jövőképre:

„Sokkal több olyan munkát fogunk tudni végezni, ami valóban érdekel minket, amiben ki tudunk teljesedni, ami inspirál minket, amivel valami jót tehetünk a világért, ami számít. Kevesebb adminisztratív munkát fogunk végezni, ami ismétlődő, ami nem igényel sok empátiát, ami nem inspiráló, és szerintem óriási segítséget fogunk kapni ebben a technológiától.”

Az önérdékvezérelt gondolkodás az egyenlőtlenségek növekedéséhez vezethet

Ugyanakkor a fejlesztők elhárították a felelősségüket, és nem foglalkoztak a munkájuk társadalmi és etikai vonatkozásaival. Véleményük szerint a fejlesztőnek nincs valódi képessége az innováció irányának alakítására vagy a technológia visszaélészerű használatának befolyásolására.

„Sajnálom, a svájci késkészítőnek mindegy, hogy mire használják a kését, sőt, bizonyos mértékig még az is, hogy gyilkolásra használják-e. Az ilyen arcfelismerő algoritmusokat kifejlesztő mérnökök nem felelősek azért, hogy hol fogják használni ezeket, és hogy diszkriminálni fognak-e ezek az eszközök. Azt hiszem, sok mérnök ezt [a fajta munkát] kihívásnak tekinti – megnézik, hogy meg tudják-e építeni, és ha igen, akkor [a munka] kész” – mondta el az egyik válaszadó.

Bár az etika egyre fontosabb a médiában, úgy tűnik, hogy ez kevésbé befolyásolta a mintában szereplő fejlesztők, kutatók gondolkodását. A társadalmi következmények és az etikai kérdések nem voltak gondolkodásuk előterében, az etikai szempontokat alig jelentek meg a válaszaikban. Tevékenységüket jellemzően elsősorban önérdékük motiválta: a karrierépítés vagy az a gondolat, hogy valami újat hozhatnak létre.

„A megkérdezettek nem fejezték ki szolidaritást a technológiai változások lehetséges vesztesei iránt. Ennek amiatt nagy a jelentősége, hogy ők tervezik a jövő technológiáját. Munkájukat vezérelhetné akár egy fokozott felelősségtudat, amely magában foglalhatná a hátrányos helyzetű csoportok számára megoldások keresését és a méltányosság növelését” – mondta el a kutatás kapcsán Vicsek Lilla, a Corvinus szociológus docense, a tanulmány egyik szerzője.

„Az, hogy ennyire háttérbe szorultak a társadalmi és etikai szempontok a fejlesztők számára, kockázatokat rejt magában, mivel a mesterséges intelligencia negatív társadalmi következményekhez is vezethet, többek között az egyenlőtlenségek növekedéséhez. Fontos, hogy már a tervezési szakaszban is jelen legyenek a társadalmi és etikai megfontolások: a különböző tervek ugyanis különböző technológiai megoldásokhoz vezetnek, amelyek eltérő eredményekhez járulnak hozzá” – szögezi le a kutató.

A felelősségvárítás és hibáztatás okai

A technooptimizmus és a technológiát értéksemleges eszközként megközelítő szemlélet hozzájárulhatott ahhoz, hogy a megkérdezettek saját cselekedeteiket önmagukkal szemben legitimálják, és magyarázatot adhat arra, hogy miért nem gondoltak a mesterséges intelligenciával kapcsolatos társadalmi problémákra és etikai dilemmákra. Ha viszont csak a pozitívumokra összpontosítanak, akkor nagyobb annak a kockázata, hogy a társadalom nem tud megbirkózni a legrosszabb forgatókönyvekkel.

A kutatás elemezte azt is, hogy különféle okok, köztük a magyarországi kontextus hogyan befolyásolhatta az interjúalanyok válaszait. A kérdezett magyar MI-fejlesztők úgy érezhették, hogy mivel távolabb vannak attól a helytől, ahol a mesterséges intelligenciában a fő fejlesztések történnek, nem számít annyira, mit tesznek. Ez pedig szintén a felelősség és a hibáztatás várításához vezethetett. A technológiai változások veszteséivel való szolidaritás hiánya összefügghet a Magyarországon belüli szélesebb körű szolidaritási problémákkal és a hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni tolerancia hiányával. Emellett, bár a mesterséges intelligenciával kapcsolatos etikai kérdésekről Magyarországon a médiában is szó esik, ezek nem számítanak forró témának, ellentétben néhány nyugati országgal. Mivel azonban az általunk megkérdezett szakemberek tudnak angolul, ha akarják, angolul is olvashatják és követhetik a mesterséges intelligenciával kapcsolatos nemzetközi híreket.

A kutatás a Vicsek Lilla által vezetett Víziók a mesterséges intelligencia és a társadalom kapcsolatáról OTKA kutatási projekt része. Vicsek Lilla az MI foglalkoztatásra gyakorolt hatásairól ismeretterjesztő előadást tart szeptember 29-én, pénteken, a Corvinus egyetem Kutatók éjszakája-programján.

Sajtókapcsolat:

- press@uni-corvinus.hu

Eredeti tartalom: Budapesti Corvinus Egyetem

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/6568/a-magyar-fejlesztoket-nem-nagyon-erdekli-mire-es-mikent-hasznaljak-a-me>

[sterseges-intelligenciat/](#)